

ПРОЛЕТАРІ УСІХ КРАІВ
ЗДНАЙТЕСЬ!

Соціалістична Партія Канади.
Socialist Party of Canada.

Робітники в боротьбі згублять лише свої кайдани, а здобудуть усей світ!
К. Маркс.

ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РОБОЧОГО ЛЮДУ

ПЕРЕДПЛАТА:
На рік \$2.00
Пів рік \$1.00
Чверть 60 цт.
Одно число 5 цт.
До старого краю . . \$2.20

THE RED FLAG

Socialist weekly paper for Oukrainian proletariat in Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
Червоний Прапор
(The Red Flag),
467 Manitoba ave.
Winnipeg, Man.

Рік I.

Вінніпег Ман., Четвер 13 Лютого, 1908. *** Winnipeg, Man. Thursday February 13, 1908

Число 11.

ПРЕСТАВЛЕННЯ

В СУБОТУ, 15 ЛЮТОГО, в галі ім Т. Шівченка 467 Манітоба аве.

буде відігране на польській мові дуже гарна комедія, в 2-х діях.

„ПОЗИЧ МЕНІ — СВОЮ ЖИНКУ”
Соч. Поль-Декок, переклад з франц.

По преставленню
МУЗИКА І ТА НЦІ.

Вступ: для мушци 35 ц., для жінци 25 ц.

ТРОСТИ ЗНОВ ГОРОЮ.

Криза проминула. Так бодай кожного ранку і кожного вечера ввірюють нас капіталістичні часописи. Криза проминула, хмари паніки розвіяли ся і сонце достатку ще раз залягло на капіталістичнім небосклоні. Однакж великий чомусь старає ся задержати гроші у своїй кишені. Якось не хочуть люди вірити в правдомовність своїх часописей. Та найбільше невірять тисячі й мільони голодних робітників, що не мають дезаробити на вдержане свого нужденного істнованя. Значить ся, що панує ще велика ріжниця в думках про те, чи скінчила ся криза, чи ні.

Не менше велика ріжниця є й в думках про те, від чого та криза поветала.

Однакж є одна річ, над нею людські думки не поріжнили ся. Всього одного годять ся на те, що що фінансова заверюха в Сполучених Державах скріпила трости. Трости ще ніколи не були такі сильні і могуті, як тепер.

Рузвельт, „великий” поборник тростів, мусіє опустити ніс в долину та зам-

кнути губи на колодку. Вей капіталісти крикнули в один голос, що кризу спричинив Рузвельт своїми виступами проти тростів. Навіть один з німецьких міністрів заявив в парламенті, що Рузвельт — се одинокий виновник в теперішній кризі. І „приятель Вільгельма II”, кумир американської товпи, президент Рузвельт стратив нагло всю свою повагу. Ще лиш рік тому назад чикагоський суд вкарав одного чоловіка за те, що той виразив ся образливо про свьяту особу Рузвельта. Тепер вей великі фінансісти і більшість малих публично ганьбили президента послідніми словами. І нічо ім за те не було.

Рузвельт заявив рішучо, що вже більше не буде кандидувати на становище президента. Кажуть злі язички, що се через те, що він знає напевно, що вже більше президентом його не виберут. Се видно хотіли з того, що заява його не викликала в Америці ніякого співчуття. А прецінь перед кризою вей журнали і часописі обговорювали його кандидатуру та посвячували їй як найтепліші статті....

Великі фінансісти мали спримогу позувати за добродів американської суспільности.

Римляни оповідають в своїй історії, що колись в старім Римі зараз коло Капітолю отворила ся була земля—і не хотіла ся замкнути. Попи сказали тоді народові, що розпуклина не замкне ся доти, поки не кине ся в неї найдорожніх річій, що є в Римі. А що відвага і самопосвьята в тодішніх часах найвище цінили ся, отже Марцій Курцій кинув ся в розпуклину і вона зараз замкнула ся та більше вже не до-

кучала Римлянам. В наших „цивілізованих” часах грдіші вважають ся за найдорожню річ в свьіті. Отже наші фінансові герої кинули у фінансову розпуклину свої мільони, але—привязали їх на шнурочок, аби не пропали—бо за ті гроші мають дїставати тепер порядний процент. Так „спасли” вони Америку....

Морган і Рокфелер перебули бурю і вийшли з неї з триумфом. А політичне судно Рузвельта розбило ся й подомало ся.

Проминули вже ті часи, коли можно було приговкувати трости. Горе тому, хто тепер до сего візьме ся. Бо що штучна чи природна криза зараз його конче і здавить—се річ зовсім певна. Криза показала одну річ, а іменно, що годі держати трости в карбах закону. А регулювати ними можна лиш о стільки, о скільки на те дозволять самі великі фінансісти.

Сконцентрований капітал має батіг в своїх руках, а реформатор з середньої буржуазної класи завсень від нього хоті би навіть сидіти в Білім Домі (так називає ся палата президента Сполучених Держав).

Народ мусить навчити ся, що вей балаканина про регулюваня тростів—се пустий вітер. **МИ МУСИМО ВЗЯТИ ТРОСТИ НА СВОЮ ВЛАСНІСТЬ.** Тоді криза, враз з усіми тягарями і трудностями, не буде для нас ні страшна ні надміру дорога—вона пропаде на завне! М. С.

ХРЕСТІЯНЕ.

В убогій жидівській землі Галілеї, серед каміня та солонців, під спеку південного неба в убогій хатині тес-

лі був рожденний Ісусе прозваний вписля Хрестом.

Підростаючи в нужді та злиднях Ісусе бачив ту нужду в цілій Галілеї, нарід, якої перебивав ся рибацтва. Часами ж йому доводилоє ходити зі своїм батьком до Єрусалиму і там він попадав в цілком инший свьіт. Замість обідраної Галілеї перед його очима був красунь Єрусалим, замість убогих халуп рибалок Генесаретського озера—пишні камениці фарісеїв. Бачив вбраного в золоті шати капіталіста тих часів—садукея; бачив римське військо заковане з голови до ніг в залізо, бачив, як молить ся брехливий Фарисей і як лунить податки митарь.

Але бачив Ісусе ще одно. Той старий свьіт тримав ся на праці рабів. Бачив Христос, як і римський офіцір, і садукеї і фарісеї живуть нічого не роблячи, а як тяжко з ланцями на ногах, працюють на дармодів раби, куповані раби... Бачив Ісусе, що і долю голіх рибалок Галілеї і долю його і батька його заїли ті могутні, вальможні свьіти сего.

І став думати Хрестос над неправдою, яку побачив і до 30 літ думав, як врятувати нарід свій. Нарешті придумав, нарешті його ясна голова розібрала, де, вчім власне сховане нещастя свьіта... Він бачив, що любови між людьми не має; той каже має, а той каже має! Кожний дбає лише про себе, хоче другого підгорути під себе, зробити рабом. Гріш, той ще проклятий Моїсеєм „золотий телець”, —опанував свьітом.

Ті фарісеї, ті левіти, ті попи того часні, з бога, з релігій бізнес зробили і в храмі Єрусалимському гандлюють, як у крамниці.

І екрутив Хрестос з лин-

ви бича і перевернув столи з гріними, а купців бичем вигнав з храму. „Не робіть з дому Батька мого дому торговельного!” А фарісеям різав у очі „Ви, казав, гроби побілені”.

І став Ісусе кликати людей до иншого життя, до такого життя, деб уєі люди любилсь як братя, деб не було ні пана ні раба, деб ті, якіб хотіли бути найбільшими, будуть найменшими. І обмив Хрестос ноги ученикам своїм. А зібралась слухати його і пішла за ним лише жидівська голота та раби... Бо за них уступав ся він словами і проповідю своєю... А Хрестос гремів по Галілеї: „Полюби ближнього свого, як самого себе”... „Продай маєток свій і роздай тим, що нічого не маю...” „Кажу вам, що надійде час, що почнуть поклоняють ся богові не в храмі, а на кождому місці в душі та істені”...

Словом хтів Ісусе повалити тогосвьітце панство, а дати жите і рай рабам та убогим. Хтів, щоб люде почали жити братцтвами, щоб все: поле, млини, хліб, одіждоми—щоб усе було спільне—щоб уєі мали, щоб ніхто не страждав, неголодав, щоб уєі були вільні.

Так хтів Хрестос.

Але його свьята проповідь була проти інтересів фарісеїв—попів жидівських. Хрестос казав, що молитись треба „вдуші та істені”, а фарісеї казали, що лише в Єрусалимском храмі; Хрестос відгонив людей від храму, забрав понам зарібок. Встали проти Хреста і садукеї—жидівське велике панство, бо Хрестос бунтував рабів їхніх. І римські воєводи (тоді жидівська земля була завойована римлянами) скоєс позирали на Христа,

що за них волочилось багато голоти.

А всі страждунці і обременені котили до Ісуса, чули слово свободи і дивились на його, як на царя з роду Давидового, що прийшов врятувати люд свій. Уся Галілея пішла за Христом, але Єрусалим, той панський Єрусалим більше не міг стерпіти. Ходили вистки, що прихильники Хрестові зборються, і як відомо з історії, один вояка жидівський давав Хрестові два добре озброєні полки, щоб ішов на Єрусалим, прогнав римлян і оголосив себе царем. Але Ісус не царської корони хотів. Він люд свій прагнув бачити в добрі та достатку, він не хотів крові, він бачив що не лиш Іудея, а цілий світ стогне в ярмі рабства. І зібрав Хрестос учеників своїх і сказав їм: „Ідіть проповідуйте всім язикам те що від мені чули“... І не дали вони з панамі засіяти звіді новій... Невдовім часі завис перший борець за народ і свободу на кресті. Не стало Ісуса Христа, але помелились фарисеї та книжники, що на тім усе і скінчилися... Славо його засіяне в душі рабів за лунало по світу. І скоро християн побаче і Рим і Греція.

(Дальше буде.)

3 ІСТОРІЯ КАНАДИ.

I.

Канда за панованя французів.

(Далі *)

Населене так званої „Нової Франції“ не лише було незначне в своїй кількості, воно крім того, було розкидане на великій просторі. Річ в тім, що прагли до як мож більшого розширення своїх володінь в Америці, захоплючись почасти бажанем вивідати невідомі до того часу країни, що лежали на захід та полудне від перших їхніх селищ на берегах ріки св. Лаврентія. Прагнувши все ще знайти найкороччу дорогу до Індії та Азії в загаль, вони вже в половині XVIII віку дійшли до підгір'я Скелястих гір. Однак течія Міссісіпі і її допливи давала їм більш вигідний шлях дальшим експедиціям, чому прикінці XVII віку ся довжелезна ріка була пройдена вздовж від початку аж до гірла. Звісний Ля-Саль перший сплинув на низ Міссісіпою аж до мо-

*) Див. 6, 7, 8 і 11 „Ч. П.“

ря, зробивши дуже довгу і повну небезпечну плавбу і завершив її (9 апр. 1682 р.) урочистим прилученем до володінь Франції усеї долини ріки Міссісіпі.

Само собою розуміється, що се прилучене було тоді — і лишилось до кінця панованя Французів в Америці — чистою фікцією, бо навіть в останній з вказаних нами момент влада французів — понад Міссісіпою обширалась на декільки невеличких фортів, мавших незначні залоги і розкиданих один від одного на сотки миль.

Справді, недивлючись на то, що в половині XVIII віку Франція претендувала на величезну територію від гірла ріки св. Лаврентія до Скелястих гір і на всю течію ріки Міссісіпі, лічба усіх французів, що сиділи за того часу на усім тільки що вказаним великим районі, заведло доходила 70,000, з яких до того майже 60,000 були сконцентровані в колоніях понад рікою св. Лаврентія, побіля міст Монтреалу та Квебіку.

Але в той самий час населенє англійських колоній, розміщених на порівняючи незначнім районі межі берегами Пів. Америки і ланцюгом Аллеганських гір, дійшло майже до 1½ мільйонів, себто перевищало населенє „Нов. Франції“ більше ніж в дватцять раз! За остатніх днів французького панованя в Канаді на ній було всього 3 міста, що гідні були скільки будь такого назвиска, а до того населеня, усіх тих міст разом (Квебек, Монтреал та Труарівер) дійшло тільки 13,000, себто рівнялись населеню самого тільки міста Бостона (головне місто англійської колонії Мессечузетте).

Усеї вивіз з Канади прикінці французького панованя по своїй вартості не перевищав 3½ мільйонів франків і складав ся майже виключно з футур. Вартість вивозу з англійських колоній Америки була, принаймні, в десять разів більше.

Протилежність сих цифер ще тим вражаюча, як б'ємо на увагу те, що Англія мнйже нічого не тратила на адміністрацію своїх колоній в Америці, тоді як французський уряд видавав десятки мільйонів франків на отриманє адміністрації та війська і на будову фортець та поміч емігрантам. В англійських колоніях війська майже не було аж до початку непорозумін'я колоній з

Англією в 70-тих роках XVIII столітя, непорозумін'я що-закінчилися, як відомо революційною розрухою і відокремленем.

(Дальше буде)

П. Г. Міжуєв.

В НОЧЛЕЖЦІ *).

(уривок).

— Ну добре, а з чого ж усі оці бунти йдуть? Не рад ж того, щоб тільки битись, до чогось же хочуть діло допровадити? дивить ся дід на парубка.

— А тож як! побіг усіх міх по під вусями хлопця, звичайно хочуть допровадити до того, щоб не було ні багатих, ні вбогих, щоб усі були рівні, вільні, щоб не було більше чути на землі ні стогіну, ні плачу нужди-злиднів...

— Так саме, як Сус Хрестос проповідував! здивував ся радісно дід.

— Так саме діду! Соціалісти взялись кінчити ту роботу, яку Ісус почав перед двома тисячами літ.

— А чому ви не християнами, а соціалістами, чи як там себе звете? Що це воно таке соціаліст? Чи це може ісусавець?

Хлопець весело блиснув зубами, дивлючись на випитуюче зацікавлене лице старого.

— Тому, діду, себе християнами не зємо, бо опоганили це велике слово погані люде... Візьміть пона — він каже, що він християнин; поліцай, урядник, фабрикант, міністер, кат, що стягає людей на шибеницю, вони усі звать себе „Християнами“.

Вони побірники тьми та неволі, вони що полонуть ся щодено в крові неповинного люду — вони себе звать „християнами“!... Християнство — це брацтво, рівність і любов. А по їхньому християнство — це неволя, тьма, муки, шибениці народів. Гульня, роспушта, неправда, душугубство то для них — царів земних!... Ні опоганене се слово, так що й випуцовати його не можна — тому **НОВІ ХРЕСТІЯНЕ** назвали себе **СОЦІАЛІСТАМИ**.

То колись було давно, діду, християне жили брацтвами, усе у них було громадське, спільне. Плакали усі разом, і радість була спільна.

Тоді на них гоненія робили царі-імператори, вони

*) Дім для спаня для убогих в Росії.

поганські та усякі багачі дукарі, що не хтіли поділитись добром своїм з усім народом, роздати майно своє неімущим... Скільки соток тисяч пропало тоді первісних християн!... Та колиб ті мученики підвелись тепер здоховни та побачили, що сотворили з землею їхні нащадки погані — ой заплакалиб усі ті Варвари, Цецілії, Пантелеймони великомученики — заплакали б слізьми кривавами, що пропали їхні кров-муки подурному! і повбивали б себе вдруге, щоб не бачити, що витворяють з людом темним новітні вовки — „християнами“ себе зовущі...

— Так воно, так! знаю я се, добре знаю! вдарів дід кулаком по подушці: подурному, подурному у ся кров і робота пропали!.. Повалений змії, якоесь знов виприенув і тихо, непомітно опанував, оповив неправдою та поганством землею, зашаматів дід: і коли се воно так сталося, що ніхто й незчув ся — і християнами лишилися, і ідолячками поганями поробились. Розвів дід руками.

— Правдиві християне борились дуже, та не прийшов був ще тоді час їхній, і вони були і оборені...

Гроші та роскоші, жите не голодне, сила дукарська, тьма рабська на дві тисячі літ затримали прихід соціалістичного, старо-християнського раю. Та він, діду, прийде, бо кров наша підточила уже каміня дукарських палаців, слъози народа заллють трон гонитиля!.. блищали очі і твар палала в хлопця.

— Виж, діду, з села, виж знаєть нужду селянську. Народ росте, приватна власність з міст. робить своє діло і на селах. Помучить ся помучить ся селянин таї скаже: годі! Таї візмуть ся убогі, голодні, зіднають ся з робітником на фабриках таї знищать приватну власність, заведуть усе спільне, громадску власність на земле, на машини, на усе з **ЧОГО ТА ЧИМ ДОБРО** виробляеть ся. Тільки ми, діду здобудемо, вернем собі своє добро силою, а не тихо мирно, як Ісус казав, бо коли мирно, то набе нам щелени дукарь і праві, і ліві і розіпнуть, як роспинають, і знову нічого не добемось.

— Та про мене коли силою таї силою, бо сам бачу, що нема чого підставляти своє лице під панські ручки! крикнув дід, грізно потакуючи сивою бородою.

— Бачите, діду, коли Ісус виступив з проповідю, щоб люде відцурались від свого багатва, а щоб усе зробили громадским, то саме тоді сили не було на землі, якаб понерла правду Христову... А тепер, діду, а та сила, а робітник з молотом в руці, що заніс його важкого над коронами та мечами. І потовче він тим молотом ті причадали по-работителів і провалить мурі криміналів на просторий, веселий світ з теперішньої темниці-поневіреня і весь нарід врятує гордий міцною рукою. Кайдани і царів, вертени і попівекі кадила, усіх прислужників „тельця золотого“ усе поховає його могутний молот під руїнами старого світу!

— А так, так кажеш! все розвалити, все змести, щоб не смерділа земля дукарями-злотолюбцями, щоб не брязцали калитки їхні брязкотом черв'яків - стогіном рабів... Усім земля і море, і гори, рівно добро усе!.. Зайнявсь дух старого і вонуло його в бій, в лютий бій з ворогом, якого він давно відчував, але тепер, побачив і шлях путі конечний. — Так кажеш з сила? І повстануть борці начинащих лихе?... схопив хлопця за руку. Хлопець підвівся з ліжка і простер руки вказуючи геть далеко за стіни брудної ночлежки переповненої сплячою голотою. О, діду! О могутня сила і вже вона опановує світом, неприємить її ворогні ножами, ні кулями, ні брихнею властивою. Робітник наступає на старий лад, вже тисне його ще трохи і кине об землю і наступить на клятей карк людоджера.. Соціалізм опановує світом! Ще трохи і вкрасить куля земля червоними прапорами і з некла земного, стнає раєм зимним. Ами люде, дітки божі, ми воскреснем в крацім житю...

ІСТОРІЧНИЙ МОМЕНТ.

Вінніпез. льокаль ч. 2, зробив призначене йому історію діло. Його гасло його Червона Фана розбуркала руске море в Канаді. Від Найма аж до Онтарії стає руский нарід в-шереги Соціалістичної Партії Канади. Стають під червоні прапори усі: руский робітник, руский фармар, руский учитель і руский священник. Ліберальна і консервативна партія прокляті і покинуті. Капіталістична полуда спала на-родові з очей Капіталісти-

ОГОЛОШЕННЯ!

КОЛИ ХОЧЕТЬ
вкрасити

своє помашкане власним
ВЕЛИКИМ ПОРТРЕТОМ
або портретом ваших кривих

ФАЙНИХ ОЗДІВНИХ РА-
МАХ, то пришліть мені свою
фотографію, я її побільшу
до натуральної величини.

Можна і фарбами.
РОБОТА ЧИСТА І ФАЙНА

Присилайте замовлення і фо-
тографії по адресу:

**ТН. SHLACTIN. 467 Mani-
toba ave.**
Winnipeg Man.

ПРЕСТАВЛЕННЯ!

В СУБОТУ 22 ЛЮТОГО с. р.
в галі ім. Т. Шевченка 467
Манітоба аве.

по бажанню публіку, буде
відіграна вдругий раз знаме-
нита комедія Карпенка Ка-
рого:

МАРТИН БОРУЛЯ
в 5 діях.

Аматори знамениті.
Початок о 8 годині вечером.
по преставленню

ТАНЦІ І ЛЕТУЧА ПОШТА

Вступ для мужчин: 35 ц.,
для женщин: 25 ц.

чну господарку оберту на
приватну власність, на гра-
боване убогих, на беззакон-
ність—зрозуміли усі. На-
наймо і Ванкувер, Перд-
віл і Порт Ганей—Б.С.; Ед-
монтон, Френк і Келгарі.
Альта; Вінніпег, Стонвоп,
Сарто—Ман.; Кенора, і де-
сятки інших місцевостей
піднесли червоні пропори.

Тіло сотисячного русь-
кого народу закинутого в
канадійське некло боліло
скрізь, і скрізь вирітали двох
місяців він прокинувся!
Як би так пішли за русина-
ми і „культурні“ англійці,
то справа соціалізму була б
покинчена.

Маленькі, всіма погорджені
„галіцieni“ рівними, мо-
гутними рядами виступили
в бій за права, жите і свобо-
ду для всіх.

Хто дасть охорону праці,
хто дасть „робітниче за-
конадавство“?—соціалісти.
Хто вступиться за фармара,
якого обкрадають компанії
та елеватори?—соціалісти.

Хто дасть народові прав-
дивого учителя, чесно свя-
щанника?—соціалісти.
Хто освітит словом нау-
ки, хто культурно піднесе
руський народ в Канаді?

Тут нема ні І. Франка, ні
Грушевського.
Може капіталісти?.. Ні,

капіталістам треба, щоб на-
ші голови були такі дурні,
як наші руки... Ми, робі-
тничий народ, ми самі себе
освітемо сами себе під-
несемо на ступінь вищої
культури!

Прокинулася руська Кана-
да, історичний момент те-
пер вимагає взятись до як
найскоршої організації.

Насам передусі руські чи-
тальні мусять поробитись
льокалями С. П. К як се
сталось у Вінніпегу та Стон-
волі.

Хоч учителя на фармах за-
лежать від капіталістичного
уряду, але, коли хочуть щоб
здвигнувся наш народ, мусять
всі робити, щоб народ
пішов за Соціалістичною
Партією Канади.

Священництво в Канаді є
наймит капіталістів, не те що
в Європі де воно само грає
політичну роль, яко партія
клерикальна.

Тому Священникові, коли
хоче він поступати після
правди і науки Христової—
двері розчинені в Соціалі-
стичну Партію. Чи не чесні-
ше віддати народові своє
знання і культурність, ніж
крутити йому голову не-
клом, а потім гнати подава-
ти голоси за ліберала чи
консерватиста.

Соціалізм, яко політика,
проти феліції не виступає.

А „Священник—соціаліст
може для Партії зробити
більше ніж хто!

І ми певні, що чесного ру-
сина—священника не заб-
ракне в наших рядах.

Всі хочем жити, борімося
спільно за життя!

З тої причини розширення
соціалістичного руху і ви-
даня „Червоного Прапору“
мусять перейти з рук Він.
Укр. Льюкаю ч. 2 в руки
Манітобського Провінці-
ального Комітету, щоб тка-
чином став „Ч. П.“ влас-
ністю цілої провінції.

Горою соціалізм! Най живе
Соціалістична Партия Кана-
ди!

Най живе робітництво ці-
лого світу!

„Ф Р І К О Н Т Р І“

(Спомини).

Будучи в Європі я так ба-
гато чув і читав про свобод-
му Америку, але най се мого
оповідане посвідчить яка
та „американська свобода“.

16 листопада 1907 року
мав я познайомитись з од-
ним з „свобідних“ дитейтв
— Орігоном. Працював я
тоді в місті Портланді на
клепаню моста. О п'ятій го-

дині вечером вертав я з ро-
боти додому головними у-
лицями міста, бо так була
мені дорога. На street'і 3 th
здибав ся зі мною якийсь
мущина. Велика постать йо-
го була відзначна на улиці
переповненій людом. Коли
він порівняв ся зі мною та
ще побачив, що я такий
брудний та у роб. штаних—
осинив мене і питає куди
їду. Я відповів, що додому.
Відтак він пита де мій дім.
Я сказав. А він каже: „я
тобі не вірю“, то я йому від-
пові, що не знаю, хто він за
їден і чому власне він має
мені не вірити. Кажучи се
розумієт ся спинив йти, але
він знов затримав і питає
далі, чи маю я гроші—я від-
пові: нема; а він—чи маю
роботу? Я знов відповів не
маю. Відтак він питає: чи
маєш помешкане, то я вже
зі злости теж сказав, що не
маю. А він зараз: „чи хо-
чеш роботи?“ Я відповів ро-
зумієт ся хочу. Тоді він
став розпитувати, якої я ро-
боти хочу. Я сказав що я
фаховець ліяр заліза. „Доб-
ре, дам роботу ходім“, по-
тяг мене за руку. Думаю
може який бом хоче мене
ограбувати годого і кажу,
щоб дав мені свою адресу,
то я прийду завтра рано,
бо я мушу бодай умятись
та переобратись. Але він
відповів що добре і так, лиш
їди, і став силою волочти
мене. Хоч я вже й побачив,
що тут мусять бути щось
не доброго, не дурно сей до-
бродій піклуєт ся мною. А
прошли ми вже 3 квартали
і завернули до високого бу-
динку. Дивлюсь а на йому
напис: „Поліс-корт“. Тут
я враз і зрозумів, хто се ме-
не провадить. Я хтів назад,
але шпінцаль (то був потай-
ний полісмен-детектив) охо-
пив мене за ковпир і пово-
лік до залізних дверей і
пхнув за ґрати. Я вчинив
крик, за що він мене арешто-
вує. Але він уже заговорив
до мене як звичайний поліс-
мен. Поліз мені по кеше-
нях і повітрушував з них
що не було: забрав грошей
щось \$ 3.40, а відтак ключ
від помешканя і тикети від
ресторана, також юнійську
книжку та нотатку. Усе пе-
реписав і потім надавив гуд-
зик електричного дзвінка

на стіні і зараз зявив ся св.
Петро з ключамо в руках.
І вже небагаючи мене зай-
ти в їхне царства, а за пле-
чі та колінками занхнули
мене до свого раю. Я став
кричати за що мене замик-
ють, то шпінцель відповів
за те, що я не маю роботи і
помешканя. Боже! я вдри-
в

ся руками об коли! „Та я
маю роботу, а ось і ключ
від мого помешканя!“ „Чому
ж ти мені не казав одразу?“
„Та почім я знав хто ти та-
кий? Я думав може бом“...
„Тепер сиди!“ відрізав про-
сто. „Защо сиди!“ кри-
чав далі, але скоро побачив
що чим більше я його бла-
гав, тим більше він гадел-
кав на мене. Бачу, що нічо-
го не поможе, питаю, як
довго маю сидіти. То він
відповів до 9 годині друго
дня рано... Відійшов від
дверей і пішов в глиб сего
царства, перейшов ще че-
рез одні двері, які ще не
були замкнені, потім завер-
нув за ріг, і побачив, що
я не сам тут; нас було що
найменше сотка. Всі щиро
привитали мене і питають:

„защо“. Скоро вияснилось,
що більшість була тої самої
провини, що і я.

Відтак запитали хто я і
якої я нації. Знайшлося
моїх краєнів, май-
же цілий десяток. О там
був інтернаціонал!.. „Усіх
нас зєднала єдина недоля“.
Були тут представники усіх
рас: німці, французи, англій-
ці горді, що вони „біло-
шкірі“, жовтопузі японці і
погорджені американами
черношкірі негри. Поліс-
корт синав усіх в одну ку-
пу. Але я був не послідній:
заяку хвилину привели трь-
ох, а відтак одного, а по-
тім знову четорьох. Словом
ангели носили й носили
душ до раю. Коли це за-
якусь часину приходить
ключник і почав розводи-
ти нас по комірках та зам-
кати. Було то вже пів до де-
св'ятої ночі. Я забув, що й
їсти мені кортіло.

А коли я опинив ся в ко-
мірці і побачив при світлі,
що там дієт ся, то не сту-
пив і кроку від порогу—
там лизли воші великі, як
фасолі і чекали на свіжого.
Хоч я був зморений, але і
забув про втому, встав са-
руками за ґратки дверей і
так провисів на них аж до
рана.

(Дальше буде.)

Г. Сліпченко.

С Л О В Н И К.

А. Перша літера в рускім
алфаветі, котрого до вели-
кого жалю, більшість наших
русинів не знаєт.

А б е у р д. Всео то, що
нам обідають консерватив-
на і ліберальна партія пе-
ред виборами.

А в т о м о б і л ь. Маши-
на (візок), в котрім їздять

лише одні капіталісти, а ро-
бітники їх тільки роблять.

А м о б у л а н с. Віз, кот-
рий що дня ми бачимо на
улицях, с червоним хрес-
том, в котрих возять най-
більше покалчених робіт-
ників до шпиталю.

А м н і с т і я. Маніфест
свобода, котру чекають всі
в'язні в Росії, коли їдють Ни-
колай послідній видаєт.

А н а р х і с т. Чоловік,
котрого капіталісти боять
ся ще гірш, як чорта.

А в с т р і я. Прошу за-
питати в „Онтаріо“, „Ду-
ферін“, „Манор“, „Сейвоп“
і „Оріентал“ готелях пер-
шого ліпшого, бо там крім
австрійських людей нема ні-
кого....

І. Шіак.

М. ГОРЬКИЙ ПРО

Ф І Н Л Я Н Д І Ю.

Бідний російський письмен-
ник М. Горький, що живе
тепер за кордоном в Римі,
надрукував листа в закор-
донних часописях про Фінля-
ндію. Ось уривки з того
листа.

„Сумні вісти приліта-
ють з Росії. Там знову на-
думались йти походом про-
тї маленької Фінляндії. Ця
країна—де живе тільки два
мільона людей. Люде ці—
грубі і сильні, бідні матері-
альними достатками, та за-
те багаті серцем і розумом.
Країна ця досягла за остан-
ні роки на вдивовиж ви-
сокої культури: у Фінлян-
дії заведено вселюдне ви-
борче право; жінки теж ма-
ють це право в широким
розмірах і користують ним
з великим успіхом. Повей
країні заведено шкільну по-
винність (усі діти повинні
вчитись грамоті), весь народ
однодушно і з захопленням
веде боротьбу з алкоголіз-
мом (пьянством). Торгов-
ля і промисловість в добро-
му стані. Скрізь фінляндії
доказують, яке неоцінне
добро—демократія і свобода
духа, і історія їхнього
розвітку, якого ні з чим не
можна порівняти, за останні
роки звликає у кожного
чоловіка з головою, здиву-
вання та захоплення.

Та ще більше, ніж в полі-
тиці, Фінляндія пішла на-
перед в сфері штуки, в цій
вищій формі духовної діяль-
ности чоловіка. Такі люде,
як Аксель Гален, що з'ед-
нав стихійну силу чоловіка
давніх часів з титанічним
змаганням до совершенства
і вогнистою любовію до
краси, такі люде, як Гало-

нев, Крифельд, Рісанен і Зільберг, своїм таланом стали б за красу для кожної країни.

Там живе працює Саорінен, може найбільш талановитий і оригінальний архітектор наших часів, там творить свої твори дивовижний композитор Сібеліус, там пише поет Іно-Лейно, там художко і розкішно цвітуть чудовою талані синів маленького північного народу, високі стремління і ідеали котрих можуть захопити всіх нас.

Для мене ця країна — „прообраз“ багатьох країн, там я бачу, як багато здійснилось в житті та в житті з того, про що інші країни тільки ще мріють.

В терновому вінку людекоті Фінляндія—недавно ще тільки оточений, кривавий камінь, чие світле і чисте сяйвіще повинно буди дорогом для всіх культурних людей.

Після цього Горький гостро нападає на російське правительство.

xx

ПАРТІЙНИЙ РУХ.

В Сарті, коло Штейнбаху, відбудеться 15 лют. україн. соц. віче під проводом ман. організатора Г. Сліпченка; певно Чигальня в Сарті оголосить себе Украї. Льок. Ч. 4 в Сарті С. Н. К.

11 лют. Укр. Стовольський Льокаль Ч. 3 С. П. К. звернув ся по чартер до Ман. Пров. Ком.; прислав \$ 5 на чартер, \$ 2.40 на марки, \$ 2.40 на „Ч. П.“

У Вініпегу зорганізувались польські робітники в соціалістичне Тов. „Gwiazda“ під приводом т.т. Бернарда-ського та Ланцуцого; певне прилучать ся до С. П. К.

Едмонтон Альта. Робітники приступають будувати власний дім; потребують організатора.

xx

ГОЛОС РОБІТНИЦЬ.

Сарті дня 3 лютого—08. Товаришки Службениці! Як чуємо тепер вийшла така гарна часопись „Черв. Прап.“, котрий муром став за честь і інтереси нашої робітничої класи. Товаришки! старайтесь, щобсьмо також могли спільно з мушцинами брати участь в робітничім русі. Во Соціал. Партія горит великою лю-

бовію до поліпшення долі працюючих. Тому нехай нікому з моїх знайомих не буде дивно, що я, дівчина, сьмію рушати сесью справу. Сьмію обов'язок, як і кожного иншого з членів моєї класи. Ми мусимо розпочати рух якого ще не було в Канаді, ми мусимо підперти на-

ше видавництво, скластати на боевий виборчий фонд, скликати віча, організуватись, рятувати себе усим народом з капіталістичного некла.

При сьім здоровлю усеїх робітників і робітниць Канади.

Марійка Осадчук.

ФІНАЛ МОСКВИ.

Ми грудями стали за волю, і в груди Живі—нам холодні штики повістромляли. Ми ярма побили, сказали: вже буде! І голови нам відрубали...

В крові утопили послідню надію, Не стало нам иншої ради— Ми кинули хати, взялись за роботу, І в улицях скрїз баррикади.

Недоля за долю з неправдою билась, Ми билась за землю-свободу, І тисячі наших голов покотилось— Погнулись шереги народу.

Нас всіх перебили... Зліпили ми кровю Облілені снігом тудуби. Кати і над мертвими глум учинили, Гремїли побідні їм труби.

І ми полягли... та лежати в землі, І гнити спокійно не можемо: Гуляють кати, бенкетують царі, Кленуть нас блескучі вельможі.

До вас, до голодних, нужденних братів, Ми кличемо: слухайте ради, Кінчайте роботу, що ми почали, Упавші зведіть баррикади!

Павло Розвій-поле.

xx

СПИС ЗАБИТХ ВОЛОДАРІВ СВІТУ.

1. Едмунд король англійський вбитий марца 26 р. 946.
2. Едвард I—Мартірний англійський —марца 18 р. 979.
3. Едвард II англійський — септембра 27 р.1327.
4. Джейме I шкотляндський лютого -- 21 р. 1437.
5. Едвард V англійський вбитий 4 джулая р. 1483.
6. Джейме III король Шкотляндії -- 11 джулая р. 1488.
7. Вільям принц вбитий бурами 10 джулая р.1584.
8. Генрі II король Франції -- 2 августа. р. 1589.
9. Федор I, послідній із роду Рюрика — р. 1598.
10. Генрі IV, царь Франції — мая 14 р. 1610.
11. Петро III, царь Російск. скинутий з трону і убитий своєю жінкою Катериною в Р. 1762.
12. Іоан IV, царь Російск. вб. в тюрмі—р. 1764.
13. Густав III, царь Шведск. — р. 1792.
14. Павел, царь Російск. задавленний марца 24 р. 1801.
15. Абрагам Лінкольд, през. Сп. Держ. вб. апр. 15 1865.
16. Даніел, принц Монтенегро, августа 13 р. 1860.
17. Михайло, принц Сербії, Джуля 10 р. 1868.
18. Абдул Азіз, Турецкій, вб. Джуля 4, р. 1876.
19. Магомет Алі, Албанскій, сент. 7, р. 1878.
20. Александр II, Російск. вбитий бомбою в Петербурзі марца 13, р. 1881.
21. Джейме Гарфельд, през. Спол. Держ. вбитий Чарлсом Джулес сент. 19, р. 1881.
22. Карно, през. Франц. Респуб. джуля 24, р. 1894.
23. Наср-ед-дін, царь Персії мая 1, 1896.
24. Джуан Борда, през. Уругуай, авг. 25, р. 1897.
25. Іоде Марія, през. Гватемала, фебр. 8, р. 1898.
26. Єлизавета цесарева, Австрія сент. 10, р. 1898.
27. Гумберт, царь Італійск. застрілен. Джуля 29, 1900.
28. Макінлей, през. Спол. Держ. вбитий Леоном Сполісц (анархист).
29. Александр і Драга, Сербія, вбиті 10 Джуля 1903.
30. Карлос і син Луїз, Португалія. Іхали по улиці і назустріч вийшли 4 чоловіка з гвєрами і з трьох вистрілів вбили обох на смерть 1 Лютого р. 1908.

І. Накатов.

З РОБІТНИЧАГО ЖИТЯ.

— Статистика страйків у Франції. Не що давно франц. міністерство праці видало офіційльну „статистику страйків“ за 1906 р. Коли в 1905 р., всього било страйків 830; то в 1906 р., їх вже було 1309, себ то більше на 479. В 1905 р. страйкувало 177666 робітників, в 1906 р.—438466, побільшило ся на 288800 чол. Через що хвиля страйків розлила ся так широко в 1906 р.? На погляд міністерства праці це сталося через те, що цього року дуже жваво агітували 1 мая за 8-годинний робочій день робітничі фабричні організації. Та ледве чи можна погодитися з цим поясненям. Число страйків, що були через передмайову агітацію, доходить до 295 і обхоплює 202507 робітн. Як що ми навіть откинемо ці страйки; то все таки матимемо в 1906 р. 184 страйків з 386293 робітн. далеко більше, ніж в 1905 р. Цей зріст страйків можна об'яснити тим, що останніми часами все дужче зростає свідомість робітників.

Сама „Статистика страйків“ найкраще доводить це: з усіх 1309 страйків в 1003 робітники або усі гуртом, або значною частиною належали до фабричних організацій. Треба ще додати, що 490 страйків з 154010 робітн. скінчили ся невдало, а 819 страйків з 284412 робітн. — вони перемогли. Вимоги були економічні, головне домагали ся більшої плати.

— На багатьох фабриках та заводах Петербугу роцоти йдуть за роцотами. Причини цього головне в тому, що меньше починають виробляти товарів на фабриках і заводах. Через це, як тільки трапляється яка незгода між робітниками та адміністрацією, зразу ж робітники роцотують, але йноді ці незгоди полагоджують ся тим, що адміністрація повертає робітників, які йй до внодобы, по спільній згоді.

xx

З І С В І Т У.

— Новий закон про військові такси в Австрії, який увійшов в жите з днем 1 січня 1908 постановляє між иншим отсе: Кожний неспосібний до військової служби платить річно 6 К. такси, коли його дохід перевищає суму 1.200 К.; хто має більше як 2.000 К. доходу сей

платить 12 К. чим більший дохід, тим висша військова такса. Каліки платять лише четверту часть такси. Вслучаю, коли дохід неадатного до війська не виносить 1200 К., але його родичі мають масток, що перевищає вартість 4.000 К., тоді таксу платять батьки. Кожний, що неслужив при війську або ставав перед суперарбітрієм с обов'язаний через 12 літ, що року в січні зголоситись в своїй громаді особисто або письмом. Таксу треба платити в місяцю жовтні кожного року. Такси з попередних літ, не вимірені до тепер, мають бути установлювані вже після нового закона.

— Страти Япану в грєшах і людях підчас послідної війни. В війни з Росією, що трєвала 20 місяців мав Япан 80.379 неживих, з яких 47.152 полягло в битві, а 33.229 померло від ран та від хороби. Усіх ранених, яких лічено в шпитялях було разом 175.000 людей; з сего послідного числа остало 31.088 неспосібних до якої-небудь праці. Як отже до числа забитих і померлих додати число інвалідів, які для краю страчені, то побачимо, що Япан стратив 111.197 людей. Страти в грєшах виносять загалом 2 міліярди 157 міліонів 772 тисяч 881 япанських єнів, Ту суму покрив Япан заграничними позичками, що виносять 3168 міліонів корон, а решту грїнами, що находились в самім краю. Числа, які подаємо говорять самі за себе. Як багато горя оставила по собі війна і як багато можна було зробити за грєші видані на розбій?

— Ст.-Петербург. Ходить чуткя, що Російска царця (молода) почувши, що убито Карлоса цесара Португальського—зварювала.

— 28 січня Войсковий суд засудив генарала Стєсєля на кару смерто. за те, що свєсвільно віддав Япанцям Порт-Артур в Русько Япанській війни.

Виданє Українського Вінніпєжского Льокалю С. П. К. Issued by the Oukrainian (Ruthenian) Local of Winnipeg S. P. of C.

ОГОЛОШЕНЯ:

За зміст оголошень редакція на відповідає.

Звісний між Русинами дзитармайстер

J. CHERNIAK—(ЧЕРНЯК) що мешкав на Stella & Dufferin наново отворив майстерню на 376 SELKIRK AVE.

Продаю і реперую веїлякі краєві і американські годинники...

Гваранція на 2 роки. Прийдить і переконастесь!!